

overalt i Verden opfattes som Demokratisk. Der er en vis Lighed, det veed jeg meget godt, for Exempel i den let udtrykte Tanke om lige Stemmeret for Alle i Kommunen, en saadan Opfattelse træder frem i god Overensstemmelse baade i og udenfor Danmark. Men der er mange andre Punkter, hvor jeg er overbevist om, at en Mand fra et fremmed Land, hvis han kunde arbejde sig ind i vore forunderlige og eiendommelige Forhold, vilde blive i højt Grad overrasket over de Bestemmelser, der bringes frem eller modarbejdes fra de Herrer's Side, og hvorpaa der lægges særlig Vægt, som om deres Antagelse eller Forfæstelse skulde styrke Demokratiet. Dette dog blot i Forbigaaende. Hovedsagen er, at Forholdet mellem Regjeringen og Rigsdag har udviklet sig i Danmark paa en saadan Maade, at de Herrer ved de Stormløb, som de have anvendt, have tvunget Ministeriet til at optage Kampen, netop fordi det ikke gik an, at vi her i Danmark frembød det Stue, som vilde have været uimaaeligt, hvis man havde ladet de Konsekvenser træde frem, som vilde være blevene udviklede, dersom Ministeriet under saadanne Omstændigheder var traadt tilbage. Det er i denne hele Sammenhæng, at jeg med dyb Alvor har sagt: Mine Herrer, behandl Ministeriets og særlig de af Finansministeren fovelagte Love godt, derved ville de gjøre det langt lettere for Finansministeren at træde tilbage. Thi, lad mig fuldstændiggjøre mine Ord, i det Store vil der, haaber og venter jeg — jeg kan jo ikke sige Andet end hvad jeg haaber og tror — ikke ske nogen væsentlig Forandring ved en ny Ministers Indtræden; men det kan en praktisk Mand ikke skjule for sig selv, at de personlige Forhold ubertiden kunne spille en stor Rolle. Nu veed jeg ikke — det er jo en Ting, man ikke umiddelbart kan have nogen Mening om — men jeg antager, at jeg personlig selv altid har vidst at bevare Forholdet overfor de Herrer i de Sager, om hvilke jeg har fundet Beredvillighed hos dem til at forhandle med mig, og at jeg altid har været rede og villig til at forhandle med dem. Det er muligt, at Forholdet fra deres Side er anderledes; men selv om jeg ser bort derfra, ligger det klart i Forholdets Natur, at der er saa mange Arter af Samvirken og saa mange Betydelighedsforhold imellem en Minister og et Hing, at de Konflikter, der have fundet Sted, kunne komme til at udøve nogen Indflydelse. Naar de Herrer nu have sagt, at de ikke ville lægge nogen Vægt paa Forandringer af Personer, naar de Ansøufser, der blive foresøgte, ikke fik deres Udtryk i Ministeriets Sammensætning, saa tillader jeg mig alligevel at tro, at, naar en vis forstandig personlig Forandring blev mulig — det kræver jo visse Betingelser — vilde Forholdene finde nogen Lettelse; jeg tror at Fortskjellige af de Herrer, der have sagt det Mødtatte, dog vilkaarlig vilde stille sig noget anderledes. Derfor kunne de

Herrer, der mere eller mindre maatte dele denne min Ansøufse, hvis de ønskede at lette Situationen, være overbeviste om, at Veien dertil er ikke at bringe en saadan Dagsorden frem og stemme for en saadan Dagsorden som den, der foreligger her. For at jeg skal komme tilbage til den Sag, der nærmest ligger for, nemlig Lønningsforslaget, kan jeg ikke ganske anerkjende den Maade, hvorpaa de Herrer gjentage mine Ord fra forrige Møde, som jeg vel ikke har læst efter i Tidenden, men som jeg ikke betvivler, at Tidenden har gengivet anderledes, end det ærede Medlem har opfattet dem; men for at forebygge Misforstaaelse vil jeg imidlertid lidt nærmere forklare, hvad jeg forrige Gang sagde om den betænkelige Situation, hvori det vel kan være, at Embedsforvaltningen i det Hele befinder sig. Hvad angaar Spørgsmaalet om Jafsettelsen af Lønningerne for Embeds- og Bestillingsmændene, da fæster Tanken sig nærmest i Diebliffet til de enkelte Personer, og hvilke der er Spørgsmaal; naar der særlig tales om de mindre vel afslagne Embeds- og Bestillingsmænds Lønningsforhold og den Nød, de kunne blive udsette for, tænkes der særlig paa de enkelte Mænds og deres Familiens Nød, og det kan ikke være Andet, thi Statsforvaltningens Formaal kunne kun fyldestgjøres gennem Bemyttelsen af de Enkeltes Kræfter. Man er altsaa ikke for de Enkeltes Skyld, men for Samfundets Skyld nødt til særlig at fæste sin Opmærksomhed paa de Enkelte; men naar jeg talte ikke om de Enkelte, men om Embedsmændenes Forhold i det Hele, naar jeg sagde, at det vel kunde være, at de i det Hele taget stode paa et betænkeligt Punkt, tog jeg Sagen i dens større Almindelighed, jeg fremhævede det Synspunkt, der har en ud over de Enkeltes diebliffelige Vilkaar gaende alvorlig Karakter, og jeg tænkte derved paa de mange Forhold, som for Tiden gjøre det vanskeligere at stole paa, at der i den kommende Tid, ikke blot i et enkelt Aar, men i en længere Tidsrække, vil være den Afgang til at vinde de gode og brugbare Kræfter, som man maa ønske, for at den Statsjenereste kan blive tilbørligt besørget, som efter Lovgivningerne skal udføres gennem Embedsmændene. Vi maa ved den offentlige Tjeneste, naar vi ikke fæste Opmærksomheden udelukkende paa den Enkelte og ikke blot tænke paa Diebliffet, skjelne mellem to Kategorier. Der er en Art af offentlig Tjeneste, som væsentlig kun kræver en vis mere rutinemæssig Forberedelse, men som Enhver, der er udrustet med almindelige Evner ved Anvendelse af fornøden Flid kan tilegne sig, og som ikke kræver noget særligt Studium, men Orden, Medelighed og Nøiagtighed. Det skulde være mærkeligt, om ikke den Del af Statsjeneresten, i alt Fald naar Lønningen da ikke var altfor usforholdsmæssig lille, vedvarende skulde kunne blive tilbørlig besørget. Men der er en anden Gren af Statsjeneresten, den høiere Embedsvirksomhed, til